

Redaktør: M gr. I r g e n s. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig- i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 17340 — „St. Olav“s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: St. Josef - og våre hjem. — Ave Maria. — Bispemøtet i Stockholm. — Pave Pius XI til den katolske presse. — «Hvorfor?» — Det nye Testamentes opprinnelse. — Spørsmål og svar. — † Andreas Bjørnstad. — † Fru Lina Olsen, Bergen. — Forholdene ved St. Ingridshemmet i Stockholm. — Filmen: Romerne gjennom to tusen år. — Herhjemme. — - og derute.

St. Josef — og våre hjem.

Vi har i denne uke feiret St. Josef som Kirkens, som vår store vernehelgen, og vi vil derfor nu stille ham frem for vår sjel og overveie det edle eksempl han gir dig og mig for vår ferd i det daglige liv. Ti Kirken, samfundet, staten og familien, den enkelte og vi alle trenger hjelp og støtte i de alvårlige, urolige tider vi lever i nu — den hjelp og den støtte som et godt eksempel avgir: bevisstheten om at et menneske kan være og handle slik, at det ikke blir umulig for kjød og blod å heve sig op over det, som ene er av denne verden, men at tvertom med Guds nådige bistand kan leve og virke i verden uten å høre den til.

«Han satte ham til herre over sitt hus og som beste mann for sin eiendom» — disse skriftens ord som opprinnelig er sagt om den fromme og vise Josefs stilling hos den egyptiske Farao, anvender vår hellige Kirke på St. Josef, Jesu pleiefar. Og med rette — ti ingen mann har vel noengang hatt en så betrodd, ophøiet og ansvarsfull post som den i datiden næsten helt ukjente og fattige tømmermann, som siden over hele den kristne verden står som den navngjetne ætling av Davids eldgamle kongeslekt: Josef fra Nazaret.

Gud utvalgte ham til den hellige jomfrus ektefelle og beskytter og derved til Jesubarnets pleiefar og forsørger. Og Josef røktet denne oppgave med den største troskap og pålitelighet og rettferdiggjorde på beste måte den uendelige tillit som var blitt vist ham. Hele sitt liv igjennem arbeidet og ofret han sig for de to som han hadde i sin omsorg og varetekt. Og til gjengjeld så Jesus og Maria, skjønt de i nåde og hellighet langt overgikk ham, stedse med ærbødighet op til ham i kraft av den autoritet og verdighet han var blitt forlenet med som den hellige families overhode.

I våre dager har vi ikke så lett for å forstå et slikt harmonisk familieforhold. Foreldremyndigheten er ute av kurs og barna og de unge lærer tid-

lig å opponere imot den — og respekt og ærbødighet for autoriteten er nærmest begreper som bare hånes og som ikke har gyldighet noe steds. Vi vil alle være oss selv nok og alle kjemper vi av all makt på å fri oss fra å stå i lydighetsforhold til noe menneske. Plikt kjenner mange bare av navn, idet kun få vil påta sig de ofre som en samvittighetsfull pliktopfyllelse nødvendigvis medfører.

Men derfor høster vi også de resultater som tiden fremviser. Ekteskapets bånd er ikke mer hellig og uopløselig, men blir knyttet i lettsindighet og overrevet etter forgodtbefinnende. Innenfor hjemmets vegger fornektes prinsippet om mannens førerstilling hvorved grunnlaget for et lykkelig og tilfredsstillende samarbeid mellom ektefellene forrykkes. Men derved forrykkes også det rette forhold mellom foreldre og barn — de unge vokser op uten det faste holdepunkt som respekt for farens autoritet avgir. Foreldrenes myndighet fornektes — selv den ennu skolepliktige ungdom tror å kunne greie sig uten hjelp, fordi de mener sig hverken å trenge råd eller veiledning. De skal meget ha sig frabedt at man «blander sig» i deres saker eller gjør noe inngrep i deres «rettigheter». Fra hjemmene brer den samme tendens sig med rivende fart til hele samfundet — fruktene ser vi nu modnes med ødeleggende gift i sig for det vi anser som sant, godt og skjønt.

For å stanse denne rivende strøm av oppløsning og nedbrytning og for å gjenopbygge hvad allerede ligger i grus stiller Kirken altså St. Josef op for oss så vi kan vandre ad den vei han gikk, med ham som fører og lærer.

«Gå til Josef, hvad han sier skal dere gjøre!» Slik talte Farao til Egyptens nødlidende befolkning og den samme opfordring retter Gud igjennem Kirkens munn til oss alle som nu er medlemmer av det truede menneskelige samfund. Ja, la oss gå til Josef! Til ham hvem Gud satte til herre over sitt hus

— både det lille hus i Nazaret og den verdensomspennende katolske Kirke. La oss av ham lære gudsfrykt og ydmykhet, flid og arbeidsglede, tilfredshet, selvbeherskelse, offervilje, forsakelse, ærbødighet for og lydighet mot autoriteten!

Ave Maria.

*Hellige frue så fager og stor
tronende høit over hav og jord
i den lysende himmel!*

*Krone du bærer og brudekrans
over og om dig i glød og glans
luer Guds stjernehimmel.*

*Tor en syndig menneskemunn
love ditt navn i aftensuna
dronning du blide, milde?*

*O, da vil jeg til klokkenes klang
hilse ditt navn med bønn og sang,
signe dig tidlig og silde.*

R. Kjelstrup.

Bispemøtet i Stockholm.

Onsdag og torsdag den 24. og 25 april avholdtes et møte i Stockholm av de skandinaviske katolske biskoper, som alle var biskop Müllers gjester. Desverre var biskop Meulenburg, Island, forhindret fra å være tilstede, da hans nærvær utkrevedes annetsteds, men biskopene Brems, Mangers og Cobben fra henholdsvis Danmark, Norge og Finnland samt prefektene Witte og Starke fra Mellem- og Nord-Norge deltok alle.

Tirsdagen benyttedes av de høiærverdige herrer til å bese Stockholm og avlegge besøk på de forskjellige katolske institusjoner for å hilse på ordenssøstrene. Konferansene på selve møtedagene var av helt intern natur, men torsdags kveld var der arrangert et stort fellesmøte for alle Stockholms katolikker. Den veldige sal var fylt til trengsel og festligheten innlededes med at alle den foregående søndags førstekommunikanter kom op på scenen og fremsa et hyldningsdikt til de nordiske lands ære, idet hvert land fikk sitt vers.

Derpå bragte biskopene hilsener fra hvert sitt land, idet biskop Brems tillike fremviste en film fra forskjellige katolske begivenheter i Danmark. Den store forsamling lyttet hele tiden interessert til. Derpå optrådte et talekor, dannet av Maria-kongregasjonens ungdomsavdeling, som aldeles betagende deklamerte en storslått hyldest til «Vår Frue av Skandinavien».

Møtet avsluttedes av biskop Müller med en takk og en hilsen til de tilreisende biskoper, og hans ord vant begeistret tilslutning.

Hs. høiærverdighet biskop Mangers, som velvil-

Pave Pius XI til den katolske presse.

Under den kongress som det store franske blad-koncern «La bonne Presse» nylig avholdt i Rom, blev deltagerne mottatt i audiens av den hellige Fader, som ved denne anledning holdt en tale hvori han betegnet den katolske presse som bærer av et kongelig prestedømme. Gjennem ordet når tanken frem til menneskets vilje, behersker denne vilje og hele sjelelivet. Sjelen er en makt av høieste rang som vi kan takke for livet, men ordet er en makt som kan bøie sjelen — en dronning over alt, en herskerinne, en allmakt.

«Hvor mektig er således ikke ordet når det råder over et instrument så fylt med dynamisk kraft som pressen? Men hvor stort er derfor ikke ansvaret for den som behersker dette maktapparat. Hvis man således kun benytter pressen ufullkomment eller kanhende helt negligerer den, medfører dette et beklagelig ansvar. Denne kongress åpner til en viss grad dørene til den katolske verdenspresseutstilling og kan regnes som en lovende begynnelse. Eders

foreninger er som et mektig instrument til Guds ære og nu er dere kommet for å hente ny kraft ved sannhetens kilde og bevise deres opriktige kjærlighet til det åndelige faderhus».

Derfor hilste også paven med glede den beslutning at man atter om ikke altfor lenge skulde samles i Rom. Han turde vel ikke for et lengre tidsrum si: «på gjensyn!» da han jo stod på terskelen til sitt 80. år, men selv om de ikke traff ham, så vilde de dog alltid treffe en pave. Ennvidere uttalte Pius XI ønsket om at der i alle land måtte kunde dannes slike katolske pressekoncerner som «La Bonne Presse», ti da kunde alle de nasjonale grupper slås sammen til en internasjonal «Fédération de Bonne Presse catholique» og dermed vilde det gamle mål for katolsk pressearbeid være virkeliggjort. Paven følte vel selv at denne tanke foreløbig bare var en vakker drøm, men hans tillit til Guds forsyn lot ham dog vente en stor fremtid for pressesaken.

ligst har gitt oss disse opplysninger, tilføier at hele møtet og særlig talekoret var av gripende og uforglemmelig virkning, og at man akter å fortsette med disse bispemøter som er av overordenlig stor betydning for det katolske samarbeid i Norden.

„HVORFOR?“

Av fader Herbert Vaughan.

«Hvorfor —?» spør et lite barn — «hvorfor skal jeg spise min sagopudding?»

«Fordi du har godt av det!»

«Men hvorfor smaker den da ikke godt?» spør barnet.

Ja, fra vi overhodet har kunnet fremstamme det aller første ord har vi spurt «hvorfor?» om de aller fleste ting. Fra våre tidligste år har vi belemret de eldre med spørsmål — latterlige spørsmål som: «Hvorfor er gresset grønt og ikke rødt? Hvorfor lyser månen om natten?»

Senere blev våre spørsmål lettere å besvare — men der er ett spørsmål som vi vil bli ved med å stille til vi blir gamle og grå, nemlig: «Hvorfor skal det som tjener til vårt beste alltid være ubehagelig? Hvorfor kan vi ikke få det som er godt for oss på en måte som vi liker?»

Dersom vi nemlig opriktig ønsker å opnå det som virkelig tjener til vårt beste vil vi møte en rekke av krav fra Herren som næsten alle er i høieste grad plagsomme for vår menneskelige natur. Han som er det elskeligste og attråverdige av alt forlanger at vi skal fornekte oss selv dersom vi ønsker å besidde ham. Der er intet valg — der gis ingen gjenvei til himmelen.

Men Herren krever ikke at vi skal fornekte oss selv og følge hans temmelig anstrengende anvisninger fordi han vil dra fordel av det — det er utelukkende av hensyn til vårt eget beste.

«Tilgi eders fiender!» sier han. Hvor mange er det ikke gått galt med fordi de ikke vilde?

«Vær ydmyk!» sier han. Hvor mange er ikke død ensomme og usavnet fordi de ikke vilde?

«Forsak hver dag!» sier han. Hvor mange har ikke mistet ham og alt de eide av jordisk gods fordi de ikke vilde?

«Men —», vil du si — «det er da meget nedslående! Finnes der ikke en hyggeligere og mer tiltrekende side av denne sak?»

Den finnes —

Strålende løfter ligger nemlig bak alt som Herren vil vi skal gjøre. Hans krav er ikke bare strenge og ophøiede og veivisere mot helliggjørelse — de innebærer også sund fornuft.

Ta f. eks. ydmykhet. For det meste fristes vi til å betrakte ydmyke mennesker som svake, åndløse og moralsk feige og idet hele tatt meget foraktelige — skjønt Kristus sa: «jeg er saktmodig og

ydmyk», og dog har der ikke vært et modigere og mer karaktersterkt menneske på jorden enn han. Ydmykhetens store hemmelighet er at den lar sin innehaver forbli i fred og ikke bli ophisset over ting som i virkeligheten ikke betyr noe. Å være ydmyk er å kunne ti stille og taushet er den største styrke.

Ydmykhet er selvbeherskelse og selvkontroll, ikke frykt — og betyr derfor ikke et nederlag for den sjel som besidder den, men tvertom triumf.

Ennvidere —

hvem har laget ordsproget: «Man kan få for meget av det gode?»

Det må ha vært et eller annet klokt menneske som selv har erfart det gagnlige i Herrens krav om selvfornektelse.

Vilde det være noe ved å få alt vi trengte på den måte som vi ventet det?

Dersom intet blev nektet oss og vi ikke nektet oss selv noe — hvilke slappe og karakterløse skapninger vilde vi ikke bli! Uten noe å håpe på i denne verden eller den næste, fordi vi hadde «for meget av det gode».

Herren kjenner vår menneskelige natur. Der er noenoe meget praktisk ved hans råd til den som blir bedt til bryllup.

«Sett dig ikke på den øverste plass —» sier han — «ti kanhende er en verdigere enn dig buten. Sett dig nederst så at han som har bedt dig, når han kommer må si til dig: «Venn, sett dig høiere op».

Kan der tenkes noe mer fornuftig?

Som en irsk lægsøster uttrykte det: «Visselig er det sikrest å ta den laveste plass, for så kan man ikke falle ned på gulvet!»

«Sikkerhet først» — er likesom det motto Gud gir oss å leve under.

Og Herren er aldri imot oss, han står alltid ved vår side.

Der er noen foreldre, lærere og opdragere — men Gud give at den art snart måtte utdø! — som aldri vil gi barna grunnene for det de befaler dem å gjøre.

«Hvorfor skal jeg gjøre det?» spør barnet.

«Fordi jeg vil det», svarer den eldre.

Barnet blir bittert —

Herren er ikke som disse eldre —

Salig Juliana av Norwich spurte i sin klostercelle Herren om lidelsens og selvfornektelsens mening og fikk til svar: «Kjærlighet».

Å finne frem til den virkelighet er å finne nøkkelen til alle mysterier og svaret på alle «hvorfor?»

Komiteen for N. K. K. F.s utdannelsefond

bringer herved sin hjerteligste takk til alle, som har bidradd til det gode resultat av de tre aftenunderholdninger. Særlig takkes de opptredende, instruktøren samt fru Karen Sundt, hr. Vitesnik og akkompagnatørene for deres uegennyttige medvirken.

På komiteens vegner:

Ulrikka Sutter.

Det nye Testaments oprinnelse.

Av pater Alby. O. P.

Når vi leser det Nye Testamente, Evangeliene, Apostlenes brev o. s. v., betrakter vi det vi leser som Guds ord. Derfor leser vi disse skrifter med ærefrykt og tror på det om er skrevet.

Vi er vant fra barndommen av til å betrakte disse bøker som bringer oss frelsens budskap, som den hellige skrift. Og det har vi fullstendig rett i. Men vi kan ikke være uvitende om, at der er mange menneker i vår tid som er av en annen mening. Nogen påstår f. eks. at evangeliene bare er legender; — andre betrakter, selv om de tillegger disse skrifter en historisk verdi, dem som almindelige menneskelige verker. De setter dem på like fot med andre historiske bøker fra den tid — uten å se noget guddommelig i dem.

Det kan altså være nyttig å gjennomtenke dette spørsmål for å bli klar over hvad vår tro hviler på. Vår forstand sier oss jo snart at det er ulogisk å betvile ektheten av en bok, som foreligger i 4000 håndskrifter — en bok som i næsten to tusen år er blitt betraktet som hellig i de land der står i spissen for sivilisasjonen, men la oss allikevel opkaste dette spørsmål:

Hvorfor betrakter jeg evangeliene som Guds ord?

Og det første svar på spørsmålet blir: fordi Kirken sier oss det, og vi tror på Kirken. Dette er jo ganske riktig — vi tror på Kirken, fordi dens faste organisasjon, dens eldgamle tradisjon, de mange velgjerninger den bringer til menneskene, den glede og den sjelefred vi finner i den, er oss en garanti for at den taler sannhet.

Vi ser i Kirkens liv en fortsettelse av Kristi liv. Dens historie, dens utbredelse over hele jorden, dens nuværende virksomhet er tegn på at det er noget guddommelig i den — og Kirken sier til oss, at den største del av det budskap den har fått i oppdrag å meddele til menneskene forefinnes i det Nye Testamente. Jeg sier: den største del, ikke alt, fordi endel av de åpenbarte sannheter er kommet til oss gjennom den munttlige tradisjon.

Men hvad påberoper Kirken sig som garanti for at det Nye Testamente inneholder Guds budskap til menneskene?

Først og fremst sin tradisjon: Kirken tror på evangeliene, fordi den alltid har trodd på dem. Moderkirken har nu levet i 1900 år, og har i hele dette tidsrum aldri vært splidaktig med sig selv. Så langt man enn går tilbake i tiden, ser man at Kirken bestandig har betraktet evangeliene som troens verdifulleste dokumenter.

Historien beviser at der er fullstendig kontinuitet mellom den nuværende katolske Kirke og oldkirken, hvad angår evangelienes vurdering. Og i

de tider som fulgte umiddelbart etter Kristi jordiske liv var der ennu så mange øienvidner til Kristi liv, eller disipler av disse vidner, at det var meget lett å kontrollere evangeliets ekthet.

Hvis vi da kan påvise, at de evangelier og andre skrifter av det Nye Testamente som vi nu bruker allerede i de første tider etter Kristus blev betraktet som autentiske dokumenter om ham — da har vi ingen grunn til å tvile på det Nye Testaments ekthet.

Dette bevis kan gis.

Som historisk bevis. Uten at man selvfølgelig kan vente den nøiaktighet om finnes i en matematisk formel.

Men man kan bevise at den motsatte mening er høist usannsynlig, hvorved vår tro blir fullstendig berettiget.

Det problem som stiller sig for oss er altså følgende: Når blev de bøker som utgjør det Nye Testament samlet? Når blev de anerkjent som ekte?

Damasus' kanon.

Listen over de skrifter av det Nye Testamente som Kirken anser for ekte, kalles kanon (efter et gres ord som betyr: regel). Denne liste blev godkjent av Pave Damasus i 382. Den inneholder: de fire evangelier, Pauli 14 brev, Johannes' åpenbaring, Apostlenes gjerninger, og de 7 «kanoniske» brev: 2 av apostlen Peter, 1 av apostlen Jakob, 1 av apostlen Johannes, 2 av Johannes den eldre, 1 av Judas Zelotes.

Pavens godkjennelse gjorde ende på diskusjonen om ektheten av enkelte bøker i det Nye Testamente.

Disse diskusjoner gjaldt dog ikke evangeliene, men bare enkelte brev og Johannes' åpenbaring og hadde følgelig ikke større betydning.

Det varte altså 3 århundrer før det hersket fullstendig enighet i Kirken om hvilke bøker det var som virkelig inneholdt Kristi budskap. Det er forståelig at det tok så lang tid når man tenker på under hvilke omstendigheter disse bøker blev skrevet.

Kristus selv har ikke skrevet noget — og han sa ikke til sine apostler at de skulde skrive noeget — han gav dem befaling til å preke. Apostlene reiste i forskjellige land og forkynte Kristi lære. De stiftet menigheter og den nye tro utbredte sig.

Men efter en tid kom man på den tanke at det vilde være nyttig å skrive ned det vesentlige av Kristi livshistorie og hans taler.

To apostler og to andre disipler påtok sig dette arbeide. De gjorde det på forskjellige steder og til forskjellige tider — eftersom omstendighetene var gunstige for det. Slik opstod evangeliene.

Efter å ha stiftet nogen menigheter mente apost-

len Paulus at det vilde ha sin nytte å skrive til dem for å befeste dem i troen og for å råde bot på nogen misbruk som hadde innsneket sig i Kirkens liv samt for å opfordre de kristne til standhaftighet, enighet og gjensidig kjærlighet. Og således opstod apostlenes brev.

De andre brev (Peter — Johannes — Jakob — Judas) er også leilighetsskrifter.

Disse forskjellige skrifter blev dog ikke med en gang sendt rundt over hele Kirken og utbredt overalt. De skjedde først litt efter litt. Vi ser f. eks. at apostlen Paulus, når han skriver til Kolossenserne, ber dem om å sende brevet videre til menigheten i Laodikéa. Selv om det ikke var nogen befaling om det, falt det naturlig for de menigheter som hadde fått så verdifulle dokumenter å meddele dem til andre. Slik skjedde det også med evangeliene.

Men skjønt de forskjellige menigheter stod i hyppig forbindelse med hverandre, er det lett å forstå at det tok lang tid før alle disse skrifter, som hadde oppstått på forskjellige steder, blev kjent i alle menigheter.

Kommunikasjonsmidlene på den tid var ikke så hurtige som nu. Dessuten levde de kristne under stadige forfølgelser. De måtte skjule sig, skjule sine dokumenter. Det skapte vanskeligheter som vi ikke aner.

Med tiden blev allikevel de forskjellige skrifter, som var av apostolisk opprinnelse, utbredt over hele Kirken. Men en ny vanskelighet opstod gjennom det faktum at en uekte kristen litteratur fremkom ved siden av den ekte. Det blev ikke lett å skjelne mellom hveten og klinten. Selv i den ekte kristne litteratur måtte man skjelne mellom de skrifter som virkelig var inspirert av Gud — og dem som bare var oppbyggelige skrifter uten nogen riktig guddommelig autoritet. Intet under at dette utrensingsarbeide tok lang tid. De forskjellige bispedømmer laget sine lister over de inspirerte skrifter. De meddelte dem til hverandre. Således kom man litt efter litt til enighet.

Da Pave Damasus — i 382 — efter den Helligånds innskytelse gjorde ende på alle diskusjoner ved å la sette op en offisiell liste over de inspirerte skrifter — kom hans bestemmelse ikke pludselig. Den kom tvertimot ganske naturlig som resultatet av en avklaringsprosess der også var skjedd under den Helligånds påvirkning.

Historien har klarlagt at den tradisjon, som Paven bekreftet ved sitt dekret, virkelig eksisterte og var knyttet til apostlene og deres første disipler — og dette vil jeg nu forsøke å bevise ved å citere nogen dokumenter. Meget er naturligvis gått tapt av denne eldgamle kristne litteratur, men det er allikevel så meget igjen at vi kan rekonstruere denne tradisjon på en tilfredsstillende måte.

Før å gjøre det enklere vil jeg nøie mig med å tale om de fire evangelier, og om de kristne forfattere som omtaler dem i de to første århundrer.

I. 2net århundre.

Tatianus (175) skrev på syrisk et slags sammenfatning av evangeliene — de fire evangelier, sammensatt i en fortelling. Boken heter: Diatesaron, d. v. s. «ved de fire».

Clemens av Aleksandria (195) i sine Stromater og Hypotyposes citerer ofte Evangeliene og fremstiller dem som ekte tradisjonelle dokumenter; han skjelner dem fra apokryfene (uekte skrifter). Idet han refererer en av sine forgjengerers uttalelser sier han: «Han sa, at av evangeliene blev der først skrevet de som inneholder Herrens slektregister (Matteus og Lukas). — Markus' evangelium blev skrevet under følgende omstendigheter: Da Petrus hadde forkynt offentlig Guds ord i staden Rom og besjelet av den Hellige Ånd hadde preket evangeliet, opfordret mange av de tilstedeværende Markus til å skrive det, som apostlene hadde preket — ti han hadde lenge fulgt med Peter og hadde hans taler innprentet i sin hukommelse. — Markus avfattet altså et evangelium og gav det til dem som bad om det. Da Peter hørte det, satte han sig vel ikke imot det, men han opmuntret heller ikke til det.

Men da Johannes — den siste av alle — så at der i de andres evangelier blev berettet om det som hører til Kristi Legeme, skrev han — på opfordring av sine omgivelser — efter den Helligånds innskytelse — et åndelig evangelium. (Hypotyposes — citert av Eusebius. Hist. Eccles. 6 14).

Tertullian (ca. 200) citerte ofte evangeliene — hentyder til en gammel latinsk oversettelse — og betrakter det som et uomtvistelig faktum, at evangeliene er fra apostlenes tid og er blitt forfattet av 2 apostler, Matteus og Johannes, og 2 disipler, Markus og Lukas.

Ireneus, biskop av Lyon, (ca. 180) citerer meget ofte evangeliene — bekrefter at de er bare 4 — og forteller hvordan de blev skrevet:

Adversus Hæreses 3. 1. 1.: «Blandt Hebréerne skrev Matteus et evangelium i deres sprog, mens Peter og Paulus forkynte evangeliet i Rom og stiftet Kirken. Efter deres død overleverte Markus Peters disipel og tolk, oss en skriftlig beretning av det som Peter hadde forkynt. — Lukas, Pauli reisefelle, nedskrev i en bok det evangelium som denne preket. — Derefter utgav også Johannes, Herrens disipel, han som hvilte på hans bryst, et evangelium, mens han bodde i Efesus i Asia. (Adv. Haer. 3. 1. 1.).

Muratoris kanon (185). Det er en liste over det Nye Testamentes skrifter, slik som de blev lest i den romerske Kirken mellom 170 og 200 — (opdaget i 1740 av en italiensk videnskapsmann ved navn Muratori) — dokumentet er ikke helt. Forf. nevner Lukas' evangelium, som han kaller det 3dje, og Johannes' evangelium. Efterpå kommer Apostlenes gjerninger — Pauli brev — Judas' brev — Johannes' brev — Johannes' Åpenbaring. Kortsagt

næsten alle de skrifter som nu inneholdes i det Nye Testamente — på ganske få undtagelser nær.

Det fremgår av disse dokumenter, at de fire evangelier — for bare å tale om dem — er kjent og hyppig brukt i Kirken i slutten av det 2net århundre. — De leses offentlig i Kirken — og leses også av de enkelte. De betraktes som Kirkens dyrebare eiendom og skjernes bestemt fra de uekte skrifter.

Dette kunde ikke skje, hvis ikke evangeliene var ennu eldre.

Men man kan gå enda lengre tilbake i tiden og finne vidnesbyrd om det Nye Testamente helt til slutten av det første århundre.

II.

Den helige Justin (150) taler i sine forsvarsskrifter (Dialog med Tryfo. 2 Apologier; den ene apologi var rettet til keiseren, den annen til senatet), om noen bøker som han kaller for Apostlenes erindringer (eller optegnelser) — eller også evangelier. Disse bøker, sier han, er satt så høit av de kristne at man pleier å lese dem, på samme måte som profetenes skrifter, i de kristnes sammenkomster om søndagene.

Papias av Hiéropolis, 140 — har to optegnelser angående Markus' og Matteus' evangelier (hvordan de blev skrevet).

Den hl. Polykarp, disipel av apostlen Johannes — citerer i et brev som han skriver mellom 110—120, evangeliene og Johannes' første brev.

I den hl. Ignatius' brev (mellom 100—110) — finnes mange steder som er inspirert av evangeliene, skjønt han ikke citerer dem bokstavelig.

Likeledes i det brev som Pave Clemens I skrev til korintierne i slutten av det første århundre. Han minner også menigheten om den salige Paulus' brev.

Apostlenes lære (Didache, ca. 95) det eldste kristne skrift, citerer også evangeliene.

Det gikk altså bare noen få år mellom den tid, da Johannes skrev sitt evangelium og dette eldgamle skrift, at man næsten kan si at de er samtidige.

Så har vi en uavbrutt kjede av vidnesbyrd fra apostlenes tid av.

Slutning.

Det som vi har lov til å slutte av alt dette er at vi vet hvorfra evangeliene og det Nye Testamente i det hele tatt stammer.

Disse skrifter kommer til oss båret av en tradisjon og omgitt av en eldgammel litteratur som citerer dem, forteller hvordan de blev avfattet og vidner om den aktelse, den pietet man viste dem.

Fra begynnelsen av ser vi at disse bøker av de kristne blev satt like så høit som det gamle Testamente, fordi de betraktet dem som beåndet eller inspirert av Gud.

Fra først av blev altså disse bøker betraktet som Guds ord, men av de grunner, som jeg har nevnt i begynnelsen, tok det naturligvis en

viss tid før man blev enig om, hvilke bøker skulde betraktes som Guds ord i egentlig forstand.

Men historien beviser at det er fullstendig kontinuitet i dette utrensings- og oppklaringsarbeide fra apostlenes tid inntil den dag da pave Damasus ved sitt dekret satte sitt segl på tradisjonen. Pavens dekret fikk med engang gjenklank i de bestemmelser som blev vedtatt av Kirkemøtene i Hippo (393) og Kartago, (397—4199, i Afrika. Det samme skjedde i Spanien og Gallien. Østerlandene fulgte etter litt senere.

Slik løses problemet om det Nye Testamentes ekthet, sett fra det synspunkt som man kaller for «utvortes kritikk» — fordi man betrakter ikke selve bøkens innhold, men andre skrifter som vidner om disse bøkens ekthet.

Men også selve bøkene vidner om sin egen ekthet. Dette opdages når man leser selve teksten. Det er det som man kaller den «innvortes kritikk». Med dette arbeide har spesialistene fylt hele biblioteker. Men en sådan undersøkelse overskrider naturligvis rammen av en kort artikkel.

Jeg vil bare ved denne korte historiske oversikt beviser at vi er fullstendig enige med de første kristne, når vi betrakter det Nye Testamentes bøker som ekte og inspirert av Gud, — og når vi er enige med de første kristne har vi de største chanser for å være enige med Kristus selv, som er sannheten.

Andreas Alby O. P.

Spørsmål og svar.

(Under denne rubrikk vil en av våre medarbeidere, mgr. Kjelstrup i Kristiansand, svare på spørsmål som kan påregne almen interesse).

Spørsmål og svar.

Helgener.

Spørsmål:

Hvad er en helgen? Kan man si at alle salige er helgener? X. og Y.

Svar:

Under forutsetning av at Deres spørsmål ikke har noe å gjøre med Kirkens høitidelige helgenkåring (kanonisasjon) og de betingelser som må være opfylt forat en sådan kan finne sted, skal jeg gi Dem en definisjon som er fyndig og klar. Dens ophav er forfatterinnen Sigrid Undset og den lyder slik:

«Helgenene er de menn og kvinner som ikke falt for fristelsen til å spørre: Hvor lite kan jeg avspise Gud med uten å ødelegge håpet for mig selv om en gang å bli salig?»

De vil herav se: 1) ikke alle helgener er blitt kanoniserte, og 2) ikke alle salige er helgener. Den katolske opfatning av begrepet «helgen» forutsetter alltid det heroiske som et uundværlig element, men der er sikkert mange salige som hverken i sitt liv eller sin død var særlig heroiske — ja, mange av himmelens salige er sikkerlig først etter en lengre lutring i skjærsilden nådd frem til Guds beskuelse ansikt til ansikt.

K. K.

Andreas Bjørnstad.

Andreas Bjørnstad er ikke mere.

Dette var det sorgens budskap som nådde oss lørdag sistleden. Etter ca. ½ år sykeleie, som hadde vært både tungt og smertefullt var døden kommet. Han blev bare 53 år gammel.

Ved hans død lider ikke bare hans nærmeste etterlatte, men også St. Olavs menighet i Oslo et smertefullt tap.

Få har gitt slikt et godt eksempel som han, få var aktet og avholdt som han. Og få har kanskje i stillhet gjort så meget godt som han.

Bjørnstad var opprinnelig fra Sigdal, men begynte tidlig i jernbanens tjeneste. Allerede for 33 år siden, den 7. februar 1903 blev han i Drammen opptatt i vår hl. Kirke. Siden bodde han i en årrekke i Oslo, først som medlem av St. Halvards-, siden av St. Olavs menighet.

Det var ikke ved stor og lysende dåd hr. Bjørnstad utmerket sig. Han var av de stille i landet, beskjeden og vennsæl. Men hans godhet og fromhet var kjent og skattet av alle som kom i berøring med ham. Han var daglig kommunikant. Og han skydde ingen anstrengelser for å kunne motta sin Herre og Mester selv i den tidligste morgenstund.

Mest godt gjorde han kanskje i St. Vinsensforeningen. Der var han medlem gjennom en årrekke, de siste år som visepresident. Mange er de fattige og trengende som vil minnes hans besøk i deres hjem og den hjelp og trøst han ydet dem. Hans interesse og omsorg for dem sviktet aldri. Bjørnstad var ivrig for alt som angikk Kirkens sak. En særlig andakt hadde han til vår store landshelgen, den hellige Olav. Han var av de første som var med på valfarten til Stiklestad Olavsdagen. Senere i en årrekke, så sant det var ham mulig tok han del i denne. Han var begeistret for hvilken tilslutning valfarten hadde vunnet og særlig for den glans det stod av den i jubileumsåret 1930. Det kunde han aldri glemme.

Vi lyser fred over Bjørnstads minne.

Og vi ber:

Måtte han hvile i fred og må det evige lys skinne for ham!

Fru Lina Olsen, Bergen

Fru kaptein Lina Olsen avgikk ved døden på St. Franciskus hospital i Bergen torsdag den 17. april etter lengere tids sykkelighet, styrket ved Kirkens nådemidler. Ved hennes bortgang har St. Paulis menighet i Bergen tapt et trofast og avholdt medlem.

Det er kanskje allermest i St. Elisabeths forening, hvor hun også tidligere har vært formann, at savnet av fru kaptein Olsen vil bli følt. Hennes eigode hjertelag og hennes usedvanlige dyktighet i kunstsøm arbeidet her i skjønn forening — og utallige er de vakre håndarbeider hennes flittige hender har utrettet til pyrd for Kirken og til gagn for St. Elisabeths forening.

Fru kapt. Olsen blev begravet onsdag den 22. april under meget stor deltagelse. Requiemessen blev høitideligholdt i St. Pauls kirke, og ved hennes bære uttalte sognepresten i Bergen, mgr. Snoeys, følgende vakre ord, som gir et betegnende bilde av den avdøde:

«Alle vi som har kjent den avdøde, vet at hun var et eigodt menneske. Alltid rede til å ofre sig for andre. Alltid rede til å gi en hjelpende hånd der hvor det trengtes. Det vet jeg — og det vet menighetssøstrene, det vet vi alle — hun var et sjeldent aktivt medlem av vår menighet, levende interessert i alt som angikk menighetslivet. Især St. Elisabeths forening vil savne henne lenge. Hun var jo den drivende kraft hver gang der skulde gjøres noget ekstra for Kirken eller de fattige. Og hvor hun var glad i sin Kirke. Det var hennes åndelige hjem hvor hun tyet hen med sine store og små sorger, så sant hun kunde. Med rette kan vi vel anvende skriftens ord på henne: Den rettferdige lever av troen. Den satte sitt preg på hennes tanker, ord og gjerninger. Den var virksom i kjærlighet — og jeg behøver vel ikke å nevne at hun også var trofast i sitt hjem, trofast som hustru og mor. Som en aktiv og levende kristen opfylte hun alltid sitt kall med opofrende kjærlighet».

Hennes minne vil lenge lyse blandt oss.

Requiescat in pace.

V.L.

Forholdene ved St. Ingridshemmet i Stockholm.

Svenske aviser bragte for noen tid siden forskjellige alarmerende rykter om forholdene ved St. Ingridshemmet i Stockholm, som drives av dominikanerinnen som et pensjonat for unge piker. Beskyldningene gikk ut på at dette pensjonat kamouflerte en intens katolsk propaganda for å lokke velhavende unge damer til å gå i kloster selv mot sine foreldres ønske og samtykke. Dominikanerpater d'Argenlieus virksomhet blev også sterkt angrepet idet han er forstander for hjemmet.

Pater d'Argenlieu begjæret sig avhørt av politiet — og nu bringer «Nya Dagligt Allehanda» i sitt nummer for 23 april følgende:

Kriminalchefen om katolske patern och Ingridshemmet.

Ingen anledning till anmärkning.

Intendent Zetterquist kommer att tillstyrka paterns opphållstillstånd.

— Jag har nu fått den oppfattningen att det inte finns anledning till någon som helst anmärkning vare sig mot pater d'Argenlieu eller skötseln av S:t Ingridshemmet, säger kriminalchefen Zetterquist, då N. D. A:s medarbetare frågade hur det ligger till med den utredning, som kriminalpolisen för någon tid sedan påbörjade i denna affär.

Som tidigare omtalats ingåvo ett flertal föräldrar och målsmän, vilka haft sint döttrar inackorderade på Ingridshemmet, anmälningar till kriminalavdelingen. I dessa gjordes bl. a. gällande att de inackorderade inte kommit i åtnjutande av den vård de eventuellt tänkt sig. Föreståndaren för hemmet, pater d'Argenlieu, underkastades på egen begäran polisförhör, varvid han på det bestämdaste bestred såväl att någon katolsk propaganda förekommit vid Ingridshemmet, som att hans insatser i övrigt kunde anses ha kolliderat med svensk lag.

Kriminalchefen har nu hört en hel del personer om de påtalade förhållandena. Han förklarar, som redan antytts, att pater d'Argenlieu är en hederlig karl och att intet finnes att anmärka vare sig mot denne eller skötseln av hemmet. Kriminalpolisens utredning får nu betraktas som helt avslutad och någon rapport om saken kommer inte att framläggas. När frågan om pater d'Argenlieus fortsatta opphållstillstånd blir aktuellt kommer kriminalchefen att tillstyrka detsamma.

FILMEN:

Romerne gjennom totusen år.

Som man vil se av annonsen i dette nummer av «St. Olav» får vi allikevel den store praktfilm fra Rom å se, idet den vi bli fremvist på Ullevål kino den

1., 2. og 3. mai.

Vi gjentar den anbefalende omtale som vi like siden vi hadde anledning til å se den har gitt den. Særlig er billedene fra Rom av den største interesse, idet de gir et utmerket begrep om den evige stads storslåtte herlighet — hvorledes den rummer en skjønnhet uten like både fra naturens og kunstens verden. I all sin inspirerte velde stiger Michelangelo og Raphaels verker frem for tilskuernes blikk — mens solen går ned ringer alle Roms kirkeklokker til Guds ære. Vi ser den hellige Fader og hører hans stemme tale klart og tydelig. Og så følger slag i slag bilder fra Kristi Kirkes misjonsmarker over hele jorden. Billeder som for de fleskes vedkommende er tatt av misjonærene selv og derfor gir et gripende inntrykk av de ofte utrolige vanskeligheter de har å kjempe med — enten det så er deres skjebne å forkynne det glade budskap i Alaskas sne og kulde eller under Afrikas glødende sol. Vi hører de villes truende trommer slå sine fryktinngytende monotone tam-tam — vi ser deres uhyggelige danser om «medicinmennes» telter. I India besverger fakirene sine slanger — i Kina og

Japan som på Oceaniets spredte øer går misjonærene blandt barn, syke og gamle og leser den hellige Messe ved altre, dannet av formålstjenlig men ofte selsomt materiale som er å fremskaffe på stedet. Deilige naturcenerier fra Afrikas dyreverden veksler med snelandenes polarfauna.

Og så slutter den som den begynte i Rom. Den spenner fra antikkens forfall med sine orgier over bilder fra Kristi liv i Palestina frem til pave Pius XI taler i radio. Den viser martyrenes kirke i katakombene — og våre dagers martyrer ute på misjonsmarken. Og den gir oss et levende inntrykk av den usigelige storhet som preger våre hellige ceremonier som de utfolder sig i hele sin liturgiske velde under gudstjenestene i St. Peterskirken når den hellige Fader selv celebrerer.

Altså: den 1., 2. eller 3. mai i Ullevål kino!

Puten på N. K. K. F.'s underholdningsaftnen, Oslo, blev vunnet av G. 74. — Den kan avhentes på Instituttet.

Herhjemme.

OSLO. — På O. K. Y.s møte søndag 26. april fortalte pastor Bergwitz om den italienske kapusinermunken padre Pio som i 17 år har båret Kristi sårmerker. — Ved neste møte vil en del indre anliggender bli drøftet. Skikkelig fremmøte ønskelig. —nd.

Hamar. — Hamar lokalavd. av St. Olavs forbund hadde møte i foreningslokalet lørdag 25. april kl. 20. Fullt hus. Igjen hadde vi en av disse uforglemmelige kvelder. Lektor frk. Antonie Tiberger talte over emnet «Hamarkroniken». Foredragsholderen begynte med å si at hun syntes det var litt rart å fortelle oss her i St. Torfinns by om «Hamarkroniken», — det måtte bli det samme som å by bakerens barn brød. Men den sammenligning holdt ikke. Hun holdt oss i ånde hele tiden med en begeistret og interessant fremstilling av forholdene fra Hamars storhetstid — fra den tid Hamardomen stod i sin fulle glans! Men vi fikk også høre om forfallet. Vi følte formelig historiens vingesus vifte oss om ørene og den i høi grad fint formede fremførelse blev mottatt med stor begeistring. — Kaffebordet blev så avlagt et besøk, og sang og selskapeleg samvær fortsatte utover kvelden. Formannen refererte årsberetning etc. fra Centralstyret. Loddsalget til aftenrekningen gikk strykende og de heldige vinnere fikk god valuta for pengene. Slutt kl. 23.

P. S.

og derute —

«Queen Mary», den nye engelske kjempedamper som er den største i verden og nu til mai skal tiltre sin første ferd over Atlanterhavet, har ikke mindre enn to altre ombord! Hovedalteret som er vigslat til Vår Frue av det atlantiske ocean, befinner sig i hovedsalongen på promenadedekket. Det er syv fot høit og syv fot bredt og står i en niche som kan lukkes til når altret ikke er i bruk. Det annet alter står i biblioteket. Selskapsalen kan rumme 100 mennesker og biblioteket 40. På den første overfart vil der bli lest messe ved begge altre.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Oslo.